Ч. 291. Четвер 12 січня 1905 (30 грудня 1904). Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Запрошенє до передплати.

„Народна Часопись", вірна своїй засаді нести сьвітло правди і науки в як найширші круги нашої суспільности, іменно же в такі, котрих не стати на дорогі дневники і книжки, буде й в слідуючім році, як завсїгди доси, побіч політичних вістий і всяких иньших з дня, подавати своїм читателям що найдобірнїйші повісти і оповіданя, а побіч них вісілякий научний материял, маючий на цїли розширяти знанє і просьвіту в нашій суспільности, а тим самим розширяти і єї сьвітогляд, так ще нинї дуже вузонький задля браку більшої і глубшої просьвіти.

„Народна Часопись" буде й дальше виходити під тими самими услівями, що доси. Нехай же наші люди користають з-того добродійства, що Вис. Правительство видає в їх інтересї так дешеву часопись щоденну, та не жалують тої дрібнички, за котру через цїлий рік дістають крім вісіляких вістий, ще й таку масу вісілякого повістевого і научного материялу, за котрий в иншім случаю прийшлось би дорого заплатити. В иньших краях зрозуміли би добре і оцїнили би вагу сего. Маємо повну надїю, що й наша суспільність се вповнї зрозуміє і оцїнить та відповідно до того й буде поступати.

☞ Цїна передплати подана в заголовку.

Вісти політичні.

(Проґрама парляментарних робіт і переговори дра Ґавча з проводирями партий. — Внутрішні відносини в Росиї. — Поражка француского кабінету. — Заява японьского посольства в Парижи. — Росийско-японьска війна).

Як зачувати, має палата послів бути скликана на понеділок дня 23 січня і буде радити аж до 15 цьвітня. Проґраму робіт на сю сесию мають складати головно: залагодженє буджету державного, справа предложения запомогового і рефундациї та справа італїяньского університету; дальше має бути переведена нарада над проектом закона о рекрутах, а наконець наступить вибір делеґациї. По великодних сьвятах має бути скликаний ческий сойм.

Як уложать ся відносини парляментарні і чи палата послів тепер по уступленю дра Кербера буде здібною до роботи, се годі нинї предвидіти; можна однак дуже сумнївати ся, чи др. Ґавч буде мати щасливійшу руку як др. Кербер. Тепер веде президент міністрів переговори з проводирями поодиноких партий, але з тих переговорів, о скілько они стали звістні, трудно виробити собі понятє о ситуациї. Вчера мала відбути ся конференция дра Ґавча з проводирями Молодочехів, але покищо не звістно ще о ній нічого. В розмові з німецким послом дром Функе заявив президент міністрів, що єго найбільшим бажанєм було би довести до зближеня межи Нїмцями а Чехами. На то сказав др. Функе, що Нїмцї готові завсїгди порозуміти ся з Чехами в мирній дорозї, але права Нїмців мусять бути забезпечені. Остаточно винїс др. Функе для Нїмців то переконанє, що они можуть заняти супротив дра Ґавча вижидаюче і зовсїм неприхильне становище і нема ніякої причини сумнївати ся вже наперед о добрій воли пра-

---

26)

Росийско-японьска війна від єї початку аж до битви під Ляояном.

(Написав К. Вербин).

(Дальше).

Що значило висадженє японьского войска на беріг коло Біцево, показує найлїпше слідуючий дневний приказ ґен. Штессля до росийскої залоги в Порт Артурі, виданий дня 6 го мая: „В днях 30 цьвітня і 1 мая с. р. перейшов неприятель у великій силї через ріку Ялу. Наші уступили ся на вибрані наперед (!!) становища. Вчера став неприятель висаджувати на беріг войско на великі розміри на полудне від Біцево і коло Кінчав. Неприятель очевидно спинить рух на зелїзници і буде старати ся відперти наше войско аж до Порт Артура і возьмесь облягати сю кріпость, заборону Росиї на далекім Всходї. Бороніть єї, аж доки не прийде войско нас освободити. Уважаю своїм обовязком вказати на то, що мусите бути безнастанно чуйні, обачні і готові виступати всюди против неприятеля в порядку достойнім славного росийского войска і що ви не повинні тратити голови, хоч би й які настали події. Памятайте на то, що у війнї все можливе і що ми при помочи божій будемо в силї сповнити трудну задачу, яку на нас вложено".

Ґен. Штессель добре предвидів, яка судьба жде єго і повірену єму кріпость і длятого з отсим єго дневним приказом до войска розпочинає ся істория облоги Порт Артура. Того лиш не предвидів, що не дїстане нізвідки помочи і в тім помилив ся, коли зробив залозї надію на войско, котре прийде єї освождати. Цїлих 8 місяців, рахуючи від часу виданя повисшого приказу, держала ся кріпость, але поміч не надходила. Заведена надія була без перечно також одною з тих причин, що спонукали ґен. Штессля капітулювати.

Нема, здаєсь, сумнїву, що цїла акция другої армії японьскої мала головно на цїли, щоби як найскорше взяти Порт Артур, кріпость, котра робить паном на Тихім Океанї, хто єї має в своїх руках. Але кріпость ту можна було взяти лиш від сторони суші. Дістати ся однакож на береги Квантунского півострова було майже неможливо задля росийских укріплень і длятого рішились були Японцї добирати ся до Порт Артура тою самою дорогою, що підчас хіньско-японьскої війни в 1894/5 р., значить ся попри Кінчав. Отже як вже сказано, висїли насамперед дня 5 мая японьскі моряки коло Біцево і висилали звідси зараз відділ, котрий мав збурити зелїзницю. Дня 6 мая прогнали Японцї малий росийский відділ коло Пуляндану і обсадили стацию зелїзниці на полудневім заходї від міста. Рівночасно женїйні відділи збурили міст на зелїзници і перетяли телеґраф. Тут заскочив Японців росийский відділ зложений з 300 мужа піхоти і 100 мужа кавалериї. Японцї по малій борбі пустились в иньшу сторону і знищили зелїзницю в другім місци; росийска кавалерия в силї 200 мужа не ставила тут ніякого опору. Дня 7 мая знищив знову один відділ японьский зелїзницю межи Пуляндяном а Саншіліпу. Здає ся однак, що ті шкоди не були великі, коли Росиянам удало ся борзо їх направити і приставити до Порт Артура цїлий поїзд з муницією. Дня 13 мая знищили Японцї знов зелїзницю і телеґраф на північний всхід від Пуляндану. Рівночасно і японьскі кораблї военні непокоїли неприятеля і підпливаючи то тут то там до берегів стріляли до Росиян. Розходило ся очевидно о то, щоби відвернути увагу неприятеля від головної акциї і по можности розбити єго сили.

В той спосіб приготовляли Японцї головний атак аж до 25 мая. Але й Росияни через той час не дармували. Они зміркували, що Японцї хотять шийкою коло Кінчав зайти на півостров Квантун і там остаточно вдобувати Порт Артур; длятого постановили на найвузшім єї місци ставити як найбільший опір і по можности не пустити Японців. Природна будова землї улекшала Росиянам їх роботу. Они длятого побудували тут вже заздалегідь форти і редути та обсадили їх тяжкими пушками, покопали для войска криті окопи і поробили вісілякого рода перешкоди як дротяні плоти і т. зв. вовчі ями (глубокі закриті зверха лійковаті ями з острим зелїзом в споді, щоби неприятель переходячи падав в ті ями і пробивав ся на зелїзо), а що найнебезпечнїйше, позакладали укриті в землі міни, щоби ними можна було висадити у воздух машеруючі відділи неприятеля. Мимо того Японцї приступили до атаку о півночи дня 25 мая.

Ніч була темна а до того ще й лютила

вительства. — Після „Politik“ має др. Ґавч конферувати також з консервативною ческою більшістю посілостию, котрої становище містить ся після згаданої ґазети в слідуючих словах: Вижидаюче становище при як найповнійшій симпатиї для особи бар. Ґавча.

Розійшла ся знов чутка, що о димісиї кн. Мірского говорять, що єї можна вже уважати за доконаний факт. Кажуть, що его наслідником стане або Вітте або кн. Оболеньский. В комітеті міністрів, котрий займає ся справою реформ, зробили ся дві партиї, з котрих одна під проводом Вітте'го і Мірского єсть за досить широкими реформами, а друга під провом Муравєва відкидає всякі уступки і реформи. Єсть чутка, що виринув плян завести реформи після проекту виготовленого ще перед 25 роками кн. Васільчиковом.

Французка палата послів вибрала на вчерашнім засіданю своїм президентом Думена 265 голосами на 511 голосуючих, дотеперішний президент Бріссон одержав лиш 241 голосів. Факт сей уважають за велику поразку дотеперішного кабінету, специяльно же президента кабінету Комба і заповідають вже близький его упадок.

Французка ґазета „Echo de Paris“ зачала сими днями друкувати якісь документи маючі доказати, що Японія лагодить ся до війни з Франциєю, щоби єї викинути з азийских єї посілостий. На то відповідає тепер японьске посольство, що тоті документи, котрі мають бути нїби звітом міністра війни ґен. Кодоми, суть чистою видумкою, бо Японія не наміряла нїколи обмежати посілости якої небудь европейскої держави у всхідній Азиї. Теперішна війна єсть лиш борбою народного розвою против росийского нападу.

З головної кватири ґен. Ноґі доносять під датою 6 с. м.: Останки портартурскої залоги, около 5000 людей прибули з табору в Голубиним заливі на дворець і звідси відвезли їх до Дального, де вже чекали на них японьскі перевозові кораблї, що повезли їх до Японії. Поїзд з росийскими плїнниками представляв сумний вид. Японьскі вояки давали Росиянам пива, средств поживи і цыґара на дорогу. Шлях зелїзничий від Порт Артура єсть майже вже зовсїм направлений і небавком зачнуть на нїм правильно ходити поїзди та буде заведене телеграфічне і телефонічне сполученє. Японьскі інжинїри взяли ся тепер розслїджувати стан фортів.

Новинки.

Львів дня 11-го січня 1905.

— **Є. Е. п. Намістник** гр. Андрей Потоцкий виїхав зі Львова.

— **ВПреосв. Митрополит** Андрей Шептицкий вернув ся з Монахова до Львова і провів сьвято Різдва Хр. у Львові.

— **Репертуар рускоґо театру** у Львові в салї тов-а „Gwiazda“ при улици Францїшканьскій: Четвер, дня 12 січня, другий раз „На днї“, сцени з дна житя в 4 д. М. Ґоркого. — Субота, дня 14 січня „Дзвони з Корневіль“, оперета в 4 д. Пляпкета. — Недїля, дня 15 січня, другий раз „Свати Мусія“, водевіль в 3 д. Кропивницкого. — Второк, дня 17 січня, третий раз: „Професор Хитрий (Flachtsmann als Erzieher)“, комедия в 3 д. О. Ернста, в переріблї з нїмецкого О. Левицкого.

— **Важне розпорядженє** видало ц. к. Міністерство судівництва в справі женщин, засуджених на вязницю. Коли би іменно засуджена женщина находила ся у вагітнім станї, то відсиджуване кари не може розпочати ся скорше, аж скінчить ся вагітність. До того часу засуджені мають бути полишені на воли. Ц. к. Міністерство мотивує своє розпорядженє тим, що безпроволочна вязниця була-би для такої женщини незаслуженим заостренем кари, а відтак та кара розтягала би ся рівночасно і на дитину, котра нїчого не завинила.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** признала громадї Черганівка, косівского повіта, безпроцентову позичку в квотї 2000 К на будову школи, а громадї Загайпіль, коломийского округа 200 К. — Ц. к. краєва Рада шкільна зорґанізувала 1 кл. школу в Тустановичах, дрогобицкого округа, перемінила 1-кл. на 2 кл. школи в Східници, дрогобицкого округа і в Жукові, чесанівского округа, та признала громадї Велдіж, в долиньскім окрузї, безпроцентову позичку в квотї 4 000 К на будову школи.

— **Будова** зелїзничого двірця в Станиславові розпічне ся вже сего року і буде тревати два роки. Перед тим буде вибудована коштом 70.000 К одноповерхова каменица на поміщенє почтового уряду. Рівночасно вже в цьвітни с. р. розпічнуть ся роботи около переложеня зелїзничої рампи на Волчинецку улицю, що буде коштувати 160.000 К.

— **Приватна семинария** в Станиславові. П. Міністер просьвіти позволив польскому тов. педаґоґічному на отворене в Станиславові приватної женьскої семинариї учительскої з польскою мовою викладовою. Рівночасно позволив п. Міністер, щоби дирекцию того заведеня обняв кс. Скарбковский, катехит мужеской семинариї учительскої, а також, щоби отворене I року наступило в шкільнім роцї 1904/5.

— **З причини снїжних заметий** здержано д. 9 с. м. загальний рух поїздів на ново на шляху Долина-Вигода і на шляху Надвірняньске Передмісте - Шепарівцї - Княждвір аж до відкликаня. — З тої самої причини здержано рух поїздів на шляху Борки великі-Грималів.

— **Огнї.** В Журавниках, львівского повіта, згоріло сими днями 11 селяньских загород разом з запасами збіжа і паші, рільничими знарядами і домашною обставою. Загальна шкода виносить

ся буря, коли одна часть армії ґен. Оку взяла ся здобувати місто Кінчав. Там була лиш мала росийска залога а головні сили Росиян під командою ґен. Фока, 12.000 мужа заняли були сильно укріплені горби Наншан на другім кінци шийки. Японьскому войску мали ще помагати і военні кораблї, що стояли в заливі Кінчав. Місто Кінчав удало ся Японцям борзо здобути. Найбільша борба вела ся тут о якийсь мурований будинок, з котрого Росияни зробили були нїби малу фортецу. Досьвіта о 4 год. 40 мін. мав розпочати ся атак на горби Наншан; але що була мрака, то командант артилериї ґен. Учіяма не міг стріляти. До того ще й кораблї задля бурі не могли були близько підплисти до берега; аж о 6 год. рано появили ся в заливі коло Кінчав чотири японьскі военні кораблї та почали зараз стріляти на неприятеля, котрий відстрілював ся всїма пушками, і так розпочала ся люта і завзята битва.

На горбах були пороблені високі вали з отворами до стріляня; они були обезпечені всяким можливим способом а на них стояло 70 пушок і 8 машинових рушниць. Вали були ще обведені кількома рядами шанців, перед котрими були згадані вже вовчі ями, дротяні плоти і міни. Японцї розпочали атак артилериєю і борба тягнула ся три години без успіху. Тодї пустилась японьска піхота до атаку, а росийска піхота повитала єї градом куль. До того ще в заливі Талієнван появила ся була канонірска лодка, котра почала стріляти на трету японьску дивизию. Около 10 год. перед полуднем підплили були Росияни на пять лодках в заливі Талієнван і хотїли зайти Японців з заду, коли однак побачили, що надходить японьске войско, они відступили ся. На полудни від місцевости Ганкав уставили були Росияни чотири пушки, котрі на віддаль 7000 метрів стріляли на трету японьску дивизию аж до 7 год. і не давали їй спокою. Японцї не могли нїяк вигнати росийскої піхоти, що крила ся поза валами і в окопах. Аж остаточно о 5 год вечером удало ся японьскій піхотї зробити пролом в росийских позициях а тодї трета дивизия японьска загнала ся була так далеко, що Росияни єї зовсїм були обступили. Як би на нещасте забракло ще було японьскій артилериї муниції. Японьска піхота пустилась була тодї ще раз приступом на росийскі позициї, але єї повитав так страшенний огонь, що она з величезними стратами мусїла вернути ся назад і навіть не добігла була до росийских позиций.

На щасте в тій хвили з'явили ся знову японьскі кораблї і почали стріляти на ліве японьске крило, при чім помагав їм 4 полк японьскої артилериї. Четверта японьска дивизия захватувала тодї з цїлою силою росийске ліве крило і з як найбільшим одушевленем пустилась приступом на горби, де стояв неприятель. За нею пустилась і трета дивизия і так обі бігли по власних трупах на росийскі форти і шанцї, де прийшло було до страшенної борби на револьвери, шаблї і баґнети. Росияни не могли оперти ся переважаючій силї і мусїли остаточно уступити ся зі своїх позиций. Коли опісля сонце о 7 год. заходило, на росийских фортах, що замикали приступ на Квантунский півостров, повівала вже японьска хоругов, а Росияне в неладї пустились були до Порт Артура. По дорозї висадили они ще у воздух маґазин в Тафаншані.

Побіда Японців була велика, але й борба була страшенна. Приступ Японців на горби Наншан був одним із найлютійших і найкровавійших в новочасній історії війни. Девять разів атакували Японцї росийскі позициї, заким виперли з них Росиян. Майже за кождим разом вистріляли Росияне всїх офіцирів і вояків в перших рядах, заким они ще добігли до горбів. Аж коли пушки корабельні зачали бомбардувати росийскі позициї, не могли вже Росияни держати ся. Тодї й японьска піхота, перескакуючи почерез трупи убитих в попередних битвах вояків, посувала ся скоро наперед. Росийске ліве крило, котре найсильнїйше острілювала японьска ескадра, почало перше уступати. Тут зробив ся перший перелом росийских лїній і войско росийске не могло вже держати ся та утїкало так скоро, що полишило на місци богато всїлякого оружия. Японцї здобули в сій битві 68 пушок, 10 машинових рушниць, льокомотиву, одну машину електричну (дінамо), 50 мін, богато карабінів і муниції, два рефлектори та множество всїляких военних материялів. Росияни подавали свої страти на 800 людий, а Японцї на 3500. Щасте було, що Японцям удало ся ще в пору відкрити проводи від підземних мін та попереривати дроти а то було би їх далеко більше вигинуло.

Битва під Кінчав запечатала судьбу Порт Артура і з нею розпочинає ся облога кріпости, котра вже сама про себе творить окрему і під взглядом воєнным займаючу і поучаючу історию. Задля скупого місця в нашій часописи мусимо єї лишити на боцї а подамо лиш коротенький опис самого міста, яким оно було перед війною і его укріпленя.

17. Порт Артур і его укріпленя.[1]

Порт Артур (назва пішла від анґлійского адмірала, котрий перший заплив до пристанї сего міста) лежить на всхідно-полудневім березї півострова Квантун, котрим кінчить ся манджурский півостров Ляотун межи Корейским заливом і Жовтим морем з одної а заливом Ляотун і ґольфом Печілї з другої сторони. Коли доїзджати морем від полудня до міста, видко вже здалека, на 12 морских миль, зелений горб, на котрім білїють ся мури. То „Золота гора“ зі своїми фортами. З рейду, (тої части моря, що перед пристанею), плине опісля корабель досить вузким а довгим в'їздом до внутрішної пристанї Порт Артура, а тодї, якраз напротив поза пристанею, видко другу, високу на 600 стіп гору. То „Перепелича гора“. У в'їздї до пристанї вода близше берегів єсть мілка і лиш серединою на стілько глубока, що

---

[1]) Опис сей подаємо за „Товаришем“, ілюстрованим календарем „Просьвіти“ на 1905 рік. Цікавий читатель знайде там також відповідні до опису пляни та ілюстрациї, а тут поправку що до назв і місця тих фортів, котрі підчас облоги грали важну ролю, а котрих положенє давнїйше не можна було докладно знати.

звиж 18.000 К. Пожар вибух в наслідок лихої будови печи в хаті одного з погорільців.

— **На дохід Захоронки** в Станиславові уряджує комітет в комнатах „Рускої Бесїди“ дня 13-го т. е. в пятницю Маланчин вечер з слідуючою пррграмою: 1) відчит дра Яновича про гігієну. — 2) Деклямация. — 3) Коляда хору Соколів. — 4) Пращане старого року. — Початок точно о год. 8 вечером. Вступ 50 сот. від особи.

— **З розпуки.** В Цириху, в Швайцарії, один отець, названщем Крудін, приведенпй нуждою до розпуки, вимордував цїлу свою родину, зложену з матери, жінки і 3 дїтий, а відтак сам собі відобрав житє.

— **Смерть від морозу.** З Цириха доносять: Минувшого понедїлка найдено по швайцарскій стороні приходу Праґель трупа молодого чоловіка, в котрім розпізнано відтак студента хемії, Стефана Совиньского з Королївства Польского. Совиньский ще дня 29 грудня вибрав ся на прогульку в гори і погиб від морозу.

— **Часописи у Львові.** Як показує ся з урядового звіту у Львові виходить тепер около 160 часописий. З того виходило з початком м. р. 322, а 53 прибуло вже підчас 1904 р. Польских часописий є 110, або 30% всїх часописий взагалї, виданих в польскій мові. З тих 92 були вже з початком року, а 18 прибуло в роцї 1904. В Кракові виходить 84, у Варшаві 32 польскі часописи. Руских периодичних видавництв у Львові начислив урядовий звіт 45 т. є. 65% всїх виходячих в Европі та Америцї руских часописий, котрих є взагалї 69. З початком 1904 р. виходило у Львові лише 25 часописий і взагалї периодичних руских видавництв, а в часї сего року прибуло аж 20. Надто виходять у Львові 3 жидівскі часописи, друковані еврейскими черенками, а в німецко жидівскім жарґонї Jüdische Ztg., Jüdische Volkszeitung з полским додатком Żydowska gazeta ludowa і Rohatyn's Ztg. Німецка часопись у Львові і взагалї в цїлій Галичині не виходить нїяка.

— **Пожари у Львові.** В роцї 1904 львівска міска сторожа пожарна брала участь 355 разів в гашеню пожарів. З тих пожарів 22 лучило ся поза рогачками міста.

† **Померли:** О. Онуфрий Криницкий, парох Голиня, калуский містодекан, дня 7 с. м., в 61-ім роцї житя, а 35-ім сьвященьства; — Юлія з Шипайлів Халупницка, учителька, жена управителя школи в Воли задеревацкій, долиньского повіта, дня 5 с. м.; — Константин Рудницкий, нотар в Гусятинї, в 63-ім роцї житя.

Господарство, промисл і торговля

— **Цїна збіжа у Львові** дня 9-го січня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця н. 8·40 до 8·60; жито н. 6·70 до 6·85; овес 6·90 до 7·25; ячмінь пашний 6·25 до 6·75; ячмінь броварский 7·25 до 7·50; ріпак 10·50 до 10·75; льнянка —·— до —·—; горох до вареня 8·50 до 10·—; вика 7·50 до 7·75; бобик 6·80 до 7·—; гречка 7·50 до 7·80; кукурудза нова 8·50 до 8·90; хміль за 56 кільо 210·— до 225·—; конюшина червона 65·— до 85·—; конюшина біла 50·— до 65·—; конюшина шведска 65·— до 75·—; тимотка 24·— до 28·—.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 11 січня. Президент кабінету др. Ґавч принимав вчера послів Вол. Гнївоша і дра Пацака.

Берлин 11 січня. Цїсар Вільгельм надав ґенералам Штесслеви і Ноґі ордер „pour le mérite“ („за заслугу“) за їх хоробрість підчас облоги Порт Артура і просив царя і мікада щоби позволили ґенералам приняти ті ордери. (Таке відзначенє, то річ доси не бувала; цїсар Вільгельм хоче видко бути ориґінальним).

Льондон 11 січня. З Чіфу доносять, що більша часть армії ґен. Ноґі машерує вже на північ до Ляояну, звідки має зараз вийти на боєву лінію.

Петербург 11 січня. (Рос. Аґ. тел.) Заповіджене в заграничних ґазетах уступленє мінїстра кн. Сьвятополк-Мірского уважають тут за неправдиве, однак офіцияльної вісти о тім нема.

Сан Франціско 11 січня. Пароход „Хіна“ відплив до Японії, везучи золото за 2 і пів мілїона долярів.

Париж 11 січня. Цїла праса есть тої гадки, що вибір Думена на президента палати есть поважною поражкою кабінету Комбеса. Кілька опозицийних часописий радили, що Комбе повинен витягнути консеквенцию і ще нинї подати ся до димісиї.

Льондон 11 січня. (Бюро Райтера). З Порт Люй на острові Маврикія (Іль де Франс в індийскім океанї) доносять під датою 10 с. м., що там розійшла ся чутка, що японьска ескадра знаходить ся близько острова Дієґо Ґарція. Адміралови Рождественскому донесено, що Японцї зближають ся до балтийскої фльоти. Росияни в виду того подвоїли свою осторожність. Ад'ютант Рождественского заявив дня 3 с. м. одному журналїстови, що фльота балтийска буде потребувати місяць часу до перепливу через Индийский Океан.

Поїзди льокальні.

Приходять до Львова.

З **Брухович** 6·42, 7·30, 11·45 рано, 3·00, 4·30 і 5·03 по полудни, 7·54 і 8·59 вечером (до 11/9 вкл.)

З **Янова** 8·20 рано, 1·16, 4·45 по полудни, 9·25 вечером (від 1/5 до 30/9 вкл.) 10·10 вечером (від 15/5 до 31/8 вкл. в неділї і сьвята).

З **Щирця** 9·35 вечером (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

З **Любіня** вел. 11·35 вечером (від 15/5 до 11/9 вкл. що неділї і сьвята).

Відходять зі Львова.

До **Брухович** 5·48 рано, 9·30 і 10·50 перед полуднем, 1·05, 3·35 і 5·05 по полудни, 7·05 і 8·04 вечером (від 8/5 до 11/9 вкл.)

До **Янова** 6·50 рано, 9·15 перед полуднем (від 1/5 до 30/9 вкл.), 1·35 по полудни (від 15/5 до 31/8 в неділї і сьвята, 3·18 по полудни (від 1/5 до 30/9 вкл.) і 5·48 по полудни.

До **Щирця** 1·45 по полудни (від 1/6 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

До **Любіня** вел. 2·15 по полудни (від 15/5 до 11/9 вкл. в неділї і сьвята).

можуть нею безпечно плисти великі кораблї. Керманич мусить длятого добре уважати, щоби держати ся самої середини. Для більшої безпечности були на Перепелячій горі два знаки, дві камінні піраміди. Керманич мусів їх мати заєдно на оцї і так кермувати кораблем, щоби один з тих знаків закривав перед ним другий. Так плив корабель в'їздом і мав тут по правій руцї Золоту гору, по лївій Тигрів півостров. Той півостров, на котрім знаходять ся також форти, есть горестий, лиш его довгий а вузонький конець, званий також „хвостом тигра“, есть низький.

Перепливши через в'їзд, запливає корабель до пристанї, котра дїлить ся на три части. Простїсенько проти в'їзду під Перепелячою горою есть торговельна пристань. Беріг від сторони міста був підмурований тут довгим рядом сходів, котрими можна було сходити до суден або виходити з них. Тут пробувало звичайно множество хіньских джунок. Для більших кораблїв зроблена тут була недалеко двірця зелїзницї причаль, довгий міст, вистаючий далеко в море, з широким поперечним помостом на кінци, до котрого причалювали кораблї, що брали набір або виносили его на беріг. На право від сеї пристанї, на всхід, есть друга т. зв. всхідна пристань, для воєнних кораблїв, в котрій може вигідно помістити ся шість великих судек, що ідуть на $5\frac{1}{2}$ метра глубоко. Торпедові лоди, торпедовцї або, як Росияни кажуть, „міноносцї“ мали свою окрему пристань коло Тигрового півострова в західній пристани, котра есть найбільша, але лиш для малих суден приступна; великі можуть тут лиш серединою перепливати, бо ся пристань есть так мілка, що підчас відпливу моря показує ся далеко від берегів дно моря.

На всхіднім боцї воєнної пристанї був морский арсенал, що займав 2500 квадратових метрів; він мав всї варстати і машини, потрібні до направлюваня кораблїв і корабельних машин. Тут були великі горна для перетоплюваня і відливаня зелїза і мосяжу, парові кузнї, кітлярнї і т. п. Потрібної для парових машин солодкої води доставляло недалеке озеро, з котрого спроваджувано єї до арсеналу паровими помпами. В північно-західнім кутї воєнної пристанї був бетоновий сухий док, довгий на 120 а широкий на 23 м. З початком 1904 р. працювало в арсеналї і доках 1800 робітників.

На полудневім боцї всхідної пристанї есть т. зв. старе войскове місто. Тут знаходили ся великі маґазини і шопи на всїлякий материял. На північнім березї есть нове войскове місто. Тут на самій серединї на горбі був будинок адміралїциї, давнїйше резиденция царского намістника і адмірала Алексїєва, коло неї полїция а дальше на всхід войскові бараки. Тут був давнїйше також театр, в котрім давали українські представленя, і хіньско-російский банк, котрий перенесено до Мукдена. Дальше на північ есть хіньске старе і нове місто а на захід від Перепеличої гори над берегом західної пристанї есть нове російске місто „новий город“.

Порт Артур, званий по хіньски Люшункав есть вже з природи сильно укріплений, бо его окружають зі всїх сторін від суші високі горби. Хіньский віцекороль і славний муж державний Лї Гун-Чан старав ся длятого зробити з него сильну кріпость, котра би разом з другою, що мала стануги коло міста Вей-гай-вей боронила приступу до Печелїйского заливу. Підчас хіньско-японьскої війни місто було вже сильно укріплене. Японцї мимо того взяли его, але в наслїдок мира в Шимоносекі мусїли его вернути назад, а тодї удало ся Росиї при помочи Німеччини і Францнї взяти его від Хіни в „посесию“ на 25 лїт, а з ним і цїлий півостров Квантун та ще й часть півострова Ляотун. Що мала значити тота „посесия“, можна зміркувати з тих величезних сум, які Росия видала, щоби з робити з Порт Артура першорядний воєнний порт і одну із найсильнїйших кріпостий на сьвітї.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Видання

Руского педаґоґічного Товариства,

у Львові, ул. сьв. Софії ч. 9а).

Образкові видання.

*Зьвіринець 20 сот. *Гостинець 20 сот. *Забавки 20 сот. *Менажерия 20 сот. *Квіточка 40 сот. *Віночок 40 сот. *Забавки для дітий 80 с. *Нашим дітям ч. I. 80 с. *Нашим дітям ч. II. 80 с. *Діточі вигадки ч. I. 60 с. *Діточі вигадки ч. II. 60 с. *Наші зьвірята 80 с. *Казки народні ч. 1 і 2 по 50 с., разом опр. 1 К. 30 с. *Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 с., разом опр. 2 К. 90 с. *Байки Брянчанінова 30 с. *Робінзон Чайченка 80 сот., опр. 1 К. 10 сот. *Мірон: Пригоди Дон Кіхота (друге видане) 80 с., опр. 1 К. 10 с. *Байки братів Грімів 50 с. Дітвора 1 кор. Зьвірята домашні 80 с. Приятелі дітий 1 кор. 20 с. Ах яке хороше 2 кор. Для розривки 1 кор. 20 сот. *Ґете-Франко: Лис Микита (трете цілком змінене видане) 1 кор., опр. 1 кор. 30 сот.

Видання без образків.

*Молитвенник народний 30 сот., в полотно оправлений по 40 сот. Др. Л. Кельнер: Коротка істория педагоґії 60 с. *Китиця желань 2. розширене видане 40 с. *Читанка ч. I., III., IV. опр. по 40, без оправи по 20 с. *Ів. Левицкий: Попались. Рідзвяні сцени 20 с. *Вол. Шухевич: Записки школяря 40 сот. *Тарас Шевченко: Кобзар для дітий 30 с. Гордієнко: Картагинці і Римляни 20 с. *Юлій Верне: Подорож довкола землі 1. Кор. 20 с., опр. 1 кор. 50 с. Др. Мих. Пачовский: Замітки до науки рускої мови 60 с., Билини і думи 20 с. Дзвінок з р 1894 4 К. Др. Мандибур: Олімпія 40 с. Віра Лебедова: Гостинець дітям 50 с. *Василь В-р. Джонатан Свіфт. Подорож Ґулівера до великанів 50 с. *Мальота: Без родини 80 с., опр. 1 К. 10 с *А. Глодзіньский: Огород шкільний 1 К. 20 с Сальо: Непос, учебник для III кляси ґімназ 1 К. 30 с. Kokurewicz Józef: Podręcznik dla kancelaryi szkolnej 60 с. *А. К.: Робінзон неілюстрований 20 с. О. Нижанковский: Батько і мати, двосьпів з фортепяном 20 с. *Дніпрової Чайки: Коза дереза 50 с. Мапа етноґрафічна Руси України 40 с. Барановский Приписи до іспитів 40 с. Дзвінок з р. 1895, 1897—1900 по 4 К. Вол. Шухевич: Від Бескида до Андів 20 с *Ів. Франко: Абу Каземові Капці 40 с. Дзвінок з р. 1901 6 К. Остап Макарушка: Короткий огляд руско укр. письменьства 30 с. *Т. Шевченко: Кобзар 2 К., опр. 2 К. 40 с., в пол. 2 К. 70 с. *Ів. Франко: Коли ще зьвірі говорили, казки для дітий 80 с., опр. 1 К. 10 с. Віра Лебедова: Малі герої 50 с., опр. 70 с. *Ів. Спілка: На чужині 40 с., опр. 54 с. Стефан Пятка: Дарунок для дітий 40 с., опр 60 с. *Оповідання для дітий 40 с., опр. 54 с. *Мих. Коцюбиньский: Оповідання 40 с., опр. 54 с. *Олекса Катренко: Оповідання 40 с., опр. 54 с Василь В-р: Подорож до краю Ліліпутів 50 с., опр. 64 с. *Л. Кримский: Переклади 40 с., опр 54 с. Картки з історії Руси-України. 40 с. *Д. Н. Мамина-Сибіряка: Дитячі оповідання 30 с., опр. 44 с. *А. Пушкін: Байки 30 с. *Марко Вовчок: оповідання I. часть 30 с.; опр. 44 с *Марта Борецка: істор. оповід. 40 с., опр. 60 с *Ковалів Стефан: На прічках, оповід. 30 сот., опр. 44 сот. *Др. Мих. Пачовский: Народні Думи з поясненями, I. ч. 40 с., опр. 60 сот. *Гр. Л. Толстой: Казки 40 с., опр. 54 с. *Поеми О. Кониського: 30 с., опр. 44 с. *Покарана Лож, комедийка Кучальскої 20 с., опр. 34 с Оповідання М. Вовчка. II. ч. Інститутка 40 с. опр. 60 с. *Дивні пригоди Комаха Санґвіна, I. част. 40 с., опр. 70 с. *Перша китичка для малих дівчат, Е. Ярошиньскої 20 с. *Малий сьпіваник 20 сот. *Клявдия Лукашевич: Серед цьвітів, комедия в 2 діях 16 с., опр. 30 сот *Друга китичка для малих дівчат, Е. Ярошиньскої 20 с., обі опр. 54 с. Шекспір в повістках 30 с., опр. 60 с. Дві могилі, Королевского 18 с., опр. 32 с. Анґлійскі казки, 24 с., опр. 3[illegible] с. *Леоніда Глібова: Байки 10 с. *В. Чайченко Олеся; Комар; Два оповідання по 10 с., Дума про княгиню Кобзаря 10 с. Дніпрової Чайки. Казка про сонце та его сина; Писанка по 10 с. Учитель на р. 1890—1900 по 2 К. з р. 1901 по 4 Кор.

Книжки, назначені зьвіздкою, *апробов[illegible] Радою шкільною* на нагороди пильности до шкіл народних, Інститутка і Шекспір в повістках до шкіл виділових, а „Огород шкільний“ поручений до бібліотек шкільних.

Замовляти можна в товаристві педаґоґічнім у Львові ул. сьв. Софії ч. 9 а, в книгарні Наукового Товариства імени Шевченка, ул Чарнецкого ч. 26. і в книгарні Інституту Ставропигійского ул. Руска ч. 3.

Хто купує книжки на суму 10 К і висше в самім товаристві, дістає 10% рабату. Видання ілюстровані ч. 96—100 продає ся без рабату.

Книжки висилає ся за готівку або за послїплатою.

При замовленях треба дочислити оплату почтову

З друкарні В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).